

BLAŽENKA DIVJAK, MINISTRICA OBRAZOVANJA I ZNANOSTI

Reforma živi punim plućima, kaže i Europa

➔ 'Sva tri izvješća Europske komisije su pozitivna i naše se reforme tu nazivaju ambicioznima. Sve ocjene vanjskih eksperata su dobre, a povratne informacije iz škola kažu da obrazovna reforma ide vrlo dobro'

NISA STIPANIĆEV/ HANZA MEDIA

Marijana Cvrtila
slobodnadalmacija.hr

Može li oporba prikupiti dovoljno ruku za opoziv ministrice obrazovanja i znanosti Blaženke Divjak i time možda izazvati prijevremene parlamentarne izbore?

Rasprava u Saboru je u srijedu, a premijer Andrej Plenković prvi će put morati braniti člana Vlade koji dolazi iz HNS-ove kvote i drugi put u svome mandatu (nakon Pave Barišića) ministra obrazovanja i znanosti. O svemu smo razgovarali s ministricom.

Osjećate li se odgovornom za najduži štrajk u prosvjeti koji je trajao 36 radnih dana? Oporba na čelu s SDP-om vaš opoziv traži i jer ste govorili da je sustav obrazovanja u blokadi te da premijer sa sindikatima sudjeluje u igrama moći u kojima vi ne želite sudjelovati. Zbog štrajka se gotovo raspala vladajuća koalicija.

- Sigurno sam sudgovorna što je došlo do kvalitetnog dogovora. E sad, nijedan ministar nije sretan kada se u njegovo resoru dogodi štrajk. Gotovo svi ministri na ovoj funkciji su ga imali, a najčešće su djelovali tako što su išli na njegovo gušenje. Nisam bila za tu opciju, osobito zato što sam prethodno razgovarala sa sindikatima i razumijem sustav obrazovanja. Preuzela sam na sebe obavezu da pokušam posredovati da se ti zahtjevi razumiju, ali i da se postigne kompromis jer je bilo jasno da u tom trenutku nije bilo fiskalnog kapaciteta za trenutno ispunjenje sindikalnog zahtjeva. Na koncu smo postigli vrlo kvalitetan kompromis koji će omogućiti da u tri godine plaća prosvjetarima raste 23,5 posto. Praktički za četvrtinu. Po meni je ovo rješenje dobro,

a je li umjesto 16 izgubljenih nastavnih dana moglo trajati kraće, vjerojatno jest. Ali, lako je biti general poslije bitke. Zbog toga oporbi uzvraćate da se služi jeftinim politikanstvom te da je zahtjev za vašim opozivom napisan kao loš studentski rad?

- Kada se čita taj zahtjev, možete vidjeti dva temelja. Prvi otprilike glasi: "Prosvjetari su štrajkali, onda su dobili ono za što su štrajkali, možda ne baš kako su tražili, odnosno ne trenutno. Vlada je našla nekakvo rješenje, ali vi ste u međuvremenu nešto govorili. Svi su nešto govorili". Drugi je temelj: "Imate reformu, ali mi mislimo da ona nije dobra". Dakle, "mi mislimo", a argumenti koji se navode uglavnom ne stoje. Cijeli zahtjev završava navođenjem citata tko je što rekao. To je, oprostite, više na razini loše štampe ili kao iz rubrike "vjerovani ili ne".

Radim dobar posao

Očekujete li da će vas premijer u Saboru braniti istim žarom kojim je dosad branio HDZ-ove ministre? Jeste li dogovarali strategiju obrane? - Razgovarali smo, naravno, samim tim što je zahtjev za opozivom Vlada u cijelosti odbacila jednoglasno. Očekujem da taj smjer i te argumente koristimo i u sabornici. Smatram da su daleko važniji argumenti nego ono što nazivate "žarom". Argumenti su na našoj strani. Što će biti dalje, vidjet ćemo.

Što ako se oporbi prikloni vaš koalicijski partner, odnosno Klub stranke Milana Bandića, koji vas otvoreno napada dulje vrijeme, ali možda i neki HDZ-ovci? Mogu li vas oni srušiti? - Svi objektivni pokazatelji govore da posao radim dobro i da radim teške stvari. Nisam došla samo kako bih uživala na dužnosti, imala sam prije daleko bolju kvalitetu života i bolje zaradivala. Tu sam jer čvrsto vjerujem da reforme treba provesti, a drugi trebaju

Znanstvenicima plaća kao u Europi

Jedna od središnjih tema u resoru u vrijeme predsjedanja Hrvatske Vijećem EU-a je "odljev mozgova". Hoćete li donijeti neke konkretne mjere za za ublažavanje tog procesa u nas?

- Temu smo nazvali "cirkulacija mozgova"; želimo naglasiti da potičemo mobilnost, ali i povratak u Hrvatsku. Poželjno je da mladi dio studija, ili čak cijeli, provedu vani, ali i da se vrate. Želimo i osigurati uvjete da mladi iz drugih europskih država dođu kod nas živjeti i raditi. Mobilnost je pozitivna, ali ne jednosmjerna.

Sva ulaganja u znanost idu za tim da se naši obrazovani ljudi vraćaju u Hrvatsku. Zbog toga će dio naših zahtjeva tijekom predsjedanja ići u smjeru da naši znanstvenici na projektima imaju istu plaću, odnosno da im se preko projekata osigura ista plaća kao onima, recimo, u Njemačkoj. To je jako teško, tome se puno država članica opire, ali sigurna sam da ćemo za neke, primjerice, za Marie Curie programe ili stipendije, uspjeti postići da znanstvenici budu jednako plaćeni bez obzira na to gdje rade u Europi.

GODAN MEHEK/ HANZA MEDIA

Sastanak s Milanovićem

Najavili ste da očekujete sastanak sa Zoranom Milanovićem, izabranim predsjednikom. Zbog čega vam je to važno? - Prije svega, kako bismo izbjegli šumove u komunikaciji. Kada se promijeni predsjednik države, jako je važno da se dobro informira, a osobito o reformskim procesima o kojima u javnosti može biti izrečeno niz poluinformacija ili lažnih informacija. Najbolje je sjesti, razgovarati, pokazati podatke jer područje znanosti i obrazovanja treba biti važno i predsjedniku države - o tome ovisi budućnost.

pošteno odlučiti je li to dovoljno. A, sad, da li netko nekoga voli, je li netko nekome simpatičan, o tome ne treba raspravljati, niti mene to brine.

U slučaju da se skupi dovoljno ruku za opoziv, jesu li izvjesni prijevremeni izbori? U svim dosadašnjim trzavicama u koaliciji HNS vam je čvrsto držao stranu.

- Ne znam i o tome ne bih govorila. Što se tiče HNS-a, uvjereni sam da će tako biti i dalje. HNS stvarno stoji iza mene. Kada sam ulazila u Vladu, usuglasili smo se oko svega što treba napraviti i dobro radimo zajedno. I dalje računam da će tako biti. Odbijate kritike na račun kurikularne reforme, premda su se i s prosvjeda učitelja mogle čuti vrlo oštre poruke. Oporba optužuje da se ne provodi cjelovita obrazovna reforma na način kako je zamišljena...

- Uvijek sam spremna prihvatiti i implementirati sve konstruktivne kritike, ali samo ako su bazirane na argumentima. Ovih dana ponovno obilazim škole da se uvjerim kako se taj proces provodi, razgovaram s učiteljima, ravnateljima, bez svjedoka, bez kamere. Iz prve ruke želim čuti kako se radi i što treba popraviti. Oda-

bir škola je slučajna, a nastavnici su motivirani, znaju da su promjene nužne, rade ih dobro i trebaju potporu koju im osiguravamo. Što se tiče mišljenja da nešto nije provedeno kako je zamišljeno, ja pitam zašto oni koji su to tako zamislili nisu isto i proveli? Niti su promijenili zakon koji bi uopće omogućio da se reforma uvede u škole, nisu osigurali niti jedne kune u proračunu, niti su napisali projekte za EU-fondove, nisu napravili ni projektni plan kako će se to izvoditi. Sve je to bilo kao puno kuglica na boru u smislu dobrih želja, ali bez prave zakonske podloge, bez plana, bez osiguranih financijskih sredstava.

Nezadovoljni su glasnjiji

Ne očekujete li da bi u raspravi u Saboru netko mogao spomenuti kako ste i vi, prije nego što ste postali ministrice, sudjelovali u prosvjedima za tu kurikularnu reformu?

- Ja sam došla na prosvjed baš zato jer sam vjerovala da se kurikularna reforma treba nastaviti i kao ministrice sve činim da to i ostvarim.

Tvrdite da reforma nije mrtva, da je to process koji se ne može zaustaviti i da ide dalje?

- Reforma živi punim plućima. Mi smo dobili tri izvješća Europske komisije i sva tri su pozitivna. Govorim o reformama u obrazovanju. Naše se reforme tu nazivaju ambicioznima. U zadnjem izvješću EK analizirano je 15 reformskih procesa, a obrazovna reforma je jedan od dva procesa koji su pohvaljeni i za koje se kaže da se rade prema planu i da se rade dobro. Sve ocjene vanjskih eksperata su dobre, povratne informacije iz škole kažu da reforma ide vrlo dobro. Naravno da ne ide svuda i sve odlično. Ne možemo u dvije i pol godine ispraviti sve što nije bilo dobro u zadnjih 30 godina. Nema razloga za bilo kakvo podmetanje kako nešto nije uvedeno i provedeno, ali ima razloga za daljnje praćenje, brigu i ulaganje, koje

'Vlada je jednoglasno i u cijelosti odbacila zahtjev oporbe za mojim opozivom. Očekujem da taj smjer i te argumente koristimo i u sabornici. Argumenti su na našoj strani. Što će biti dalje, vidjet ćemo...'

će pratiti i sustavne edukacije učitelja i nastavnika. Svjesna sam da ima nezadovoljnih, ali istina je da je više onih koji su zadovoljni. Oni koji su nezadovoljni su obično glasnjiji, međutim, promjene nemaju alternative i kontinuirana edukacija nema alternative.

Jesu li vam ti procesi među prioritetima?

- Sigurno je prioritet da se prati kurikularna reforma koja je već u školama i da se za sljedeću godinu napravi plan izmjena tamo gdje treba, od toga na što usmjeriti daljnje edukacije, preko nabave opreme gdje je još potrebno, do osiguravanja potpore u svim školama. Također, pred donošenjem smo Akcijskog plana za prevenciju nasilja u školama. U strukovnom obrazovanju imenovano je 25 regionalnih centara kompetentnosti, uz koje je vezano još sto srednjih škola. Očekujem da u prvoj polovici godine tih 25 centara dobije svaki između 50 i 80 milijuna kuna za infrastrukturu i nove programe, edukaciju. To je gotovo 1,3 milijardi kuna, i to iz EU-fondova. U visokom obrazovanju treba moraju početi voditi brigu o budućim potrebama tržišta kada je riječ o formiranju upisnih kvota i novih studijskih programa. Puno radimo i na ulaganju u znanost. U tri godine iskoristili smo 2,5 milijarde kuna iz Europe i s tim ćemo nastaviti. ●